

ÖRNEK HAYATLAR

CANIN SAĞ OLSUN

DOKTORLAR

Duygu Kaçaranoğlu

CANIN SAĞ OLSUN

Yayın Yönetmeni Savaş Özdemir
Editör Cansev Ayanođlu
Kapak Tasarım Esra Burak
Kapak Resmi İbrahim Çiftçi
İç Tasarım Sefer Koçan

5. Baskı Ağustos 2019
Uluslararası Seri No (ISBN) 978-605-114-140-4

TİMAŞ YAYINLARI

Adres Cağaloğlu, Alemdar Mah. Alayköşkü Cad. No:5
Fatih/İstanbul
Telefon (0212) 511 24 24
E-posta bilgi@genctimas.com

Baskı ve Cilt Sistem Matbaacılık
Sertifika No 16086
Adres Yılanlı Ayazma Sok. No:8 Davutpaşa-Topkapı / İstanbul
Tel (0212) 482 11 01

TİMAŞ YAYINLARI / 2214

ÖRNEK HAYATLAR / 4

Raf: 10+ Roman Öykü

KÜLTÜR BAKANLIđI YAYINCILIK SERTİFİKA NO: 12364

© 2010 Eserin her hakkı anlaşmalı olarak Timaş Basım Ticaret ve Sanayi Anonim Şirketi'ne aittir. İzinsiz yayımlanamaz. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

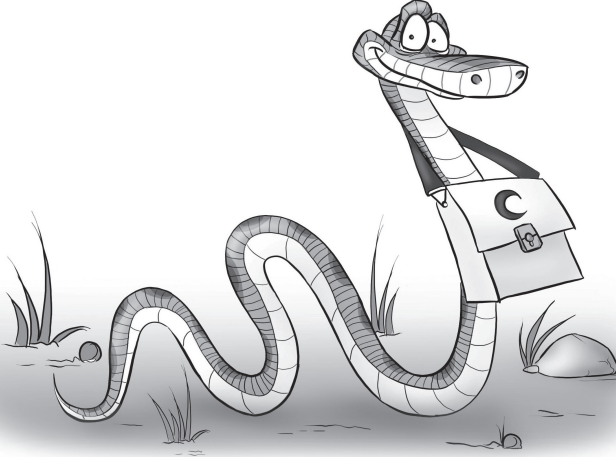
İÇİNDEKİLER

Önsöz	7
Tıbbın Sembolü Nedir?	8
Hipokrat Yemini	10
Ebu Bekir Razi	12
Farabi	25
İbni Sina	39
Ez-Zehravi	71
Ali bin Abbas	83
Şerafeddin Sabuncuoğlu	93
İbni Nefis	101
William Harvey	105
Leydi Montagu ve Çiçek Aşısının Hikâyesi	114
Edward Jenner	121
Mazhar Osman Uzman	127
Tıp Sözlüğü	138

Tıbbın Sembolü Nedir?

Tıp dünyasının öncü hekimlerini tanımaya başlamadan önce tıbbın sembolünün ne olduğuna ve hekimlik yemininin günümüze nasıl geldiğine kısaca değinelim.

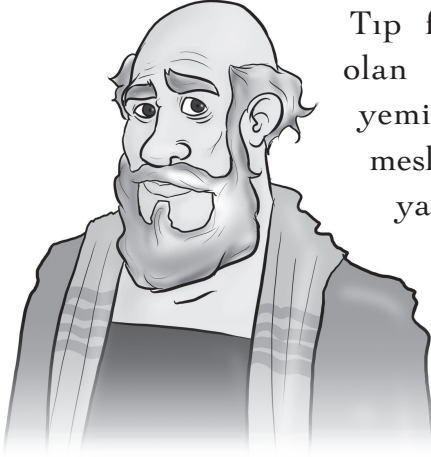
Hayvanlar arasında kendisinden en çok korktuğumuz canlılardan biri yılanıdır. Birçok insanın görünüş açısından sevimli bulmadığı yılanın sağlık sembolü olduğunu biliyor muydunuz? Dikkat ederseniz, doktorluk, hemşirelik, eczacılık, veterinerlik ve diş hekimliği gibi birçok tıp alanının sembolünde yılan olduğunu görürsünüz. Sağlık sembolü olarak neden yılan kullanılmış acaba? Bunun için çeşitli efsaneler anlatılıyor. Anlatılan efsanelerden biri şöyle:

Eski Yunan'da iyileşemeyeceği düşünülen, yaşamından ümit kesilen hastalar Asklepon adı verilen sağlık merkezlerine kabul edilmezmiş. Bir gün, ümitsiz bir hasta şifa aramak için Asklepon'un kapısını çalmış. Adamın hastalığına çare bulamayacaklarını anlayan hekimler onu içeriye almak istememişler. Bu duruma çok üzülen adam hayatına son vermek istemiş. İki yılanın zehrini bir tase boşaltarak içmiş. Bir süre sonra tuhaf bir şey olmuş. Adam hayret verici bir şekilde iyileşmeye başladığını fark etmiş. İyileştikten sonra Asklepon sağlık merkezindeki ünlü hekim Galen'in yanına giderek başına gelenleri anlatmış. Galen, iyileşen hastaya, "Kimi yılanların zehrinin aynı zamanda şifa verici olduğunu düşünüyordum. Ancak hastalarda denemeye cesaret edemiyordum. Sen, benim bu düşüncemi haklı çıkardın. Bundan böyle Asklepon'un sembolü şifte yılan olacaktır," demiş.

Hipokrat Yemini

Tıp fakültesinden mezun olan öğrenciler, hekimlik yemini ederek doktorluk mesleğine başlar. Tıp dünyasında hekimliğe and içerek başlama geleneğini, günümüzden yaklaşık 2500 yıl önce Eski Yunan'da yaşayan, ünlü hekim

Hipokrat'ın başlattığı söyleniyor. Bu yüzden, hekimlik andının bir diğer adı da Hipokrat Yemini'dir.

Hekimlik mesleğinin önemli sembollerinden birisi olan hekimlik yemini ile her doktor, hastasının haklarına saygı duyacağına ve hiçbir şekilde ona zarar vermeyeceğine söz verir. İnsan hayatına saygı duyma düşüncesini ilke edinerek yazılan çeşitli hekimlik yeminleri olmasına rağmen bunların hepsine "Hipokrat Yemini" veya "Hipokrat Andı" adı verilir. Ülkemizdeki tıp fakültelerinde okunan bir hekimlik yemini şöyledir:

Hekimlik mesleği üyeleri arasına katıldığım Őu anda, hayatımı insanlık yoluna adayacağımı aŐıkŐa bildiriyor ve söz veriyorum. Hocalarımaya saygı ve gönöl borcumu her zaman koruyacağıma, sanatımı vicdanımın buyrukları doğrultusunda dikkat ve özenle yerine getireceğime, hasta ve toplum sağlığını baŐ görev sayacağıma, benden hizmet bekleyen kimselerin sırlarına saygılı olacağıma ve onları saklayacağıma, hekimlik mesleğinin onurunu ve temiz töresini sürdüreceğime, meslektaşlarımı kardeş bileceğime, din, milliyet, ırk, siyasi eğilim ya da toplumsal sınıf ayrımlarının görevimle hastam arasına girmesine izin vermeyeceğime, insan hayatına kesinlikle saygı göstereceğime, baskı altında kalsam bile tıp bilgilerimi insanlık değeri ve yasalarına karşı kullanmayacağıma, aŐıkŐa, özğürce ve namusum üzerine and içerim.

Doğunun Büyük Hekimi

EBU BEKİR RAZİ

“Beni tanıyanlar bilir ki öğrenmeye karşı olan sevgim, tutkum ve bu yoldaki çalışmalarım gençliğimden beri aralıksız devam etmektedir. Okumadığım bir kitap, karşılaşmadığım bir ilim insanı olsa, büyük bir zarara uğramam söz konusu olsa bile, her şeyi bir kenara bırakıp mutlaka o kitabı okur ve o âlimle tanışırım. İlim yolundaki sabırlı ve gayretli çalışmalarım

sonucunda bir yıl içinde yirmi bin sayfadan fazla yazı yazdım...”

Yazdığı kitapta öğrenme isteğini böyle anlatıyordu büyük âlim Ebu Bekir Razi. Bu büyük bilginin sözlerinden bir kere daha anlıyoruz ki, başarılı olmanın yolu çok zeki olmaktan değil öğrenmeyi çok sevmek, istemek, sabırla ve azimle çalışmaktan geçiyor.

İslam dünyasının yetiştirdiği en önemli bilim adamlarından biri olan Ebu Bekir Razi günümüzde İran'ın güneydoğusunda bulunan Rey şehrinde dünyaya geldi. 865 yılında doğan ünlü bilginin isminin tamamı Ebu Bekir Muhammed b. Zekeriya er-Razi.

Hayatının ilk yılları hakkında çok fazla bilgiye sahip olmadığımız Razi, geçimini kuyumculuk yaparak sağlıyordu.

Kuyumculuktan Hekimliğe

Altın ve gümüş gibi madenlerle uğraşmak Razi'nin giderek kimyaya ilgi duymasına yol açtı. Böylece Razi kendine küçük bir laboratuvar kurarak burada deneyler yapmaya başladı. Bir gün yine laboratuvarında çalışırken deney yaptığı maddelerin gaz ve buharları Razi'nin gözlerine zarar verdi. Başına gelen bu kaza onun gözlerinde kalıcı bir hastalığa yol açsa da tıpla ilgilenmesinin önünü açtı.

Otuzlu yaşlarında tıp bilimine merak saran Razi, kuyumculuk mesleğini bırakarak bu alanda eğitim almak için uzun bir bilim yolculuğuna çıktı. Horasan bölgesindeki önemli bilim merkezlerini dolaştı ve başta tıp olmak üzere felsefe, matematik ve kimya üzerinde yoğun çalışmalar yaptı.

Özellikle Yunan, Hint ve İran tıbbı üzerinde çalıştı. Böylece hem güncel hem de geçmiş dönemlere ait tıp bilgilerine sahip oldu.

Çabuk Yol Aldı

İnsan hangi yaşta olursa olsun, yapmak istediği şeyin ardına düşer ve bunun için azimle çalışırsa karşısına çıkan engeller onu kolay kolay yolundan çeviremez. Ebu Bekir Razi'nin hayatı bunun en güzel örneklerinden birini sunuyor bize. Razi, ileri bir yaşta tıp eğitimine başlamasına rağmen kısa sürede çok yol aldı. Eğitimini tamamladıktan sonra doğduğu şehir olan Rey'e geri döndü. Buradaki bir hastanede başhekim olarak göreve başladı. Uyguladığı tedavi yöntemleriyle hastalarının şikâyetlerine çözümler bulan Razi, tıptaki yeteneğini kanıtladı.

Hastanedeki görevinden sonra saray hekimliğine getirilen Razi, erdemli kişiliği, keskin zekâsı ve bilgisiyle takdir gördü.

Bir süre sonra hükümdar da sarayındaki bu değerli bilgini fark edip ona danışmanı olmasını teklif etti. Razi böylece, saray hekimliğinin yanında hükümdarın danışmanı olarak devlet işlerinde de çalışmaya başladı.

